

«Πρόγραμμα Κοινωνικής Επανάταξης και Αποκατάστασης Θυμάτων Εμπορίας στην Κοινότητα»

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Η ιδέα πίσω από το σχεδιασμό

Το θύμα βρίσκεται μέσα στον κύκλο, περίπου στη μέση με έντονο κόκκινο χρώμα, το οποίο δείχνει τον κίνδυνο στον οποίο βρίσκεται.

Το χέρι δείχνει το έργο της Μονάδας, η οποία τείνει «χειρά βοηθείας», βοηθώντας τα θύματα να ξεφύγουν από την άσχημη στροφή της μοίρας προς ένα καλύτερο μέλλον.

Τα χρώματα

Το **γαλαζοπράσινο** είναι ένα χρώμα που συνδυάζει τις θετικές πλευρές του μπλε (αξιοπιστία, σταθερότητα, εμπιστοσύνη) και του πράσινου (με την εξέλιξη, την πρόοδο και τη βελτίωση) για να μας δώσει ένα αίσθημα αισιοδοξίας και αρμονίας. Το **πορτοκαλί** είναι ένα θετικό χρώμα που μας ζεσταίνει, ανεβάσει τη διάθεση μας και δημιουργεί αισθήματα ελπίδας και το φωτεινό **κίτρινο** είναι αισιόδοξο χρώμα, δίνοντας σήμα για καλύτερες μέρες που έρχονται. Το **πράσινο**, και αυτό ελπιδοφόρο, αλλά και χρώμα που δείχνει πρόοδο, ενισχύει την ιδέα «ενός καλύτερου αύριο» για τα θύματα εμπορίας προσώπων.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του χρηματοδοτούμενου Έργου τακτής προθεσμίας *«Δημιουργία Προγράμματος για την Κοινωνική Επανένταξη και Αποκατάσταση Θυμάτων Εμπορίας στην Κοινότητα»* του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (2021-2027), συστάθηκε και λειτούργησε από τις **2.10.2023** η **Μονάδα Διαχείρισης Θυμάτων Εμπορίας Προσώπων**, η οποία θα λειτουργεί σε παγκύπρια βάση και θα στεγάζεται στο Καταφύγιο Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης στην Επαρχία Λευκωσία.

Άρθρο 44 και 47, Περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμου του 2014 (60(I)/2014)

- Οι ΥΚΕ ορίζονται ως η αρμόδια αρχή για τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.
- Κάθε εν δυνάμει ή αναγνωρισμένο θύμα, νοουμένου ότι δεν διαθέτει επαρκείς πόρους, έχει δικαίωμα στη σωματική, ψυχολογική και κοινωνική αποκατάστασή του και παραχώρηση των αναγκαίων πόρων διαβίωσης, περιλαμβανομένης κατάλληλης και ασφαλούς διαμονής, ψυχολογικής, υλικής και χρηματικής βοήθειας.

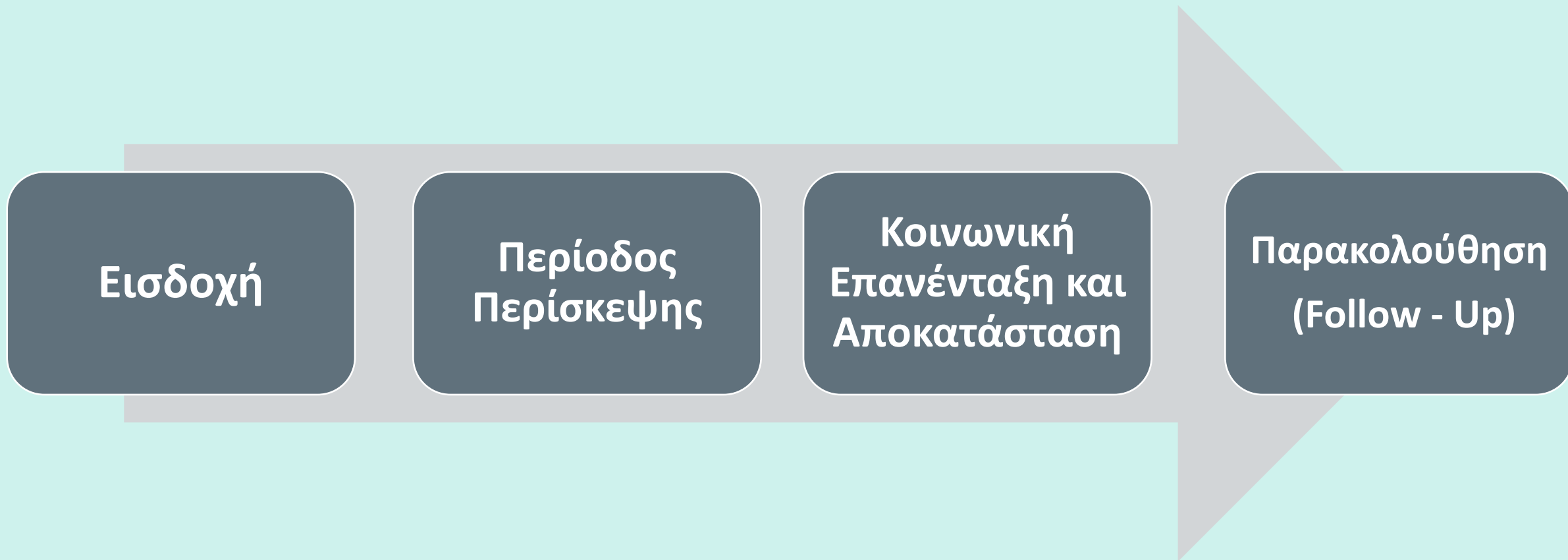
➤ Στο άρθρο 44 του Ν.60(Ι)/2014 οι ΥΚΕ ορίζονται ως η αρμόδια αρχή για άμεση και πρώτη ανταπόκριση στην περίπτωση που οποιαδήποτε εμπλεκόμενη Υπηρεσία ή ΜΚΟ κρίνει ή έχει βάσιμες πληροφορίες ότι οποιοδήποτε πρόσωπο ενδέχεται να είναι θύμα εμπορίας. Ως εκ τούτου:

➤ Κάθε εμπλεκόμενη Υπηρεσία και ΜΚΟ που έρχεται σε επαφή με πιθανά θύματα εμπορίας λόγω των επαγγελματικών τους καθηκόντων ή κάτω από οποιοδήποτε άλλες συνθήκες, έχει υποχρέωση να καταχωρεί όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που σχετίζονται με τα πρόσωπα που ενδέχεται να είναι θύματα εμπορίας στο επίσημο Έντυπο Αναφοράς **ΥΚΕ 195** και να το διαβιβάζει στις ΥΚΕ για περαιτέρω χειρισμό.

➤ Η αναφορά μπορεί να γίνεται προφορικά (τηλεφωνικά) ή γραπτώς (επιστολή – φάξ) ή ηλεκτρονικά (email). Στις τηλεφωνικές αναφορές το Έντυπο Αναφοράς συμπληρώνεται από τον αρμόδιο Λειτουργό Κοινωνικών Υπηρεσιών που το παραλαμβάνει. Με βάση τη νομοθεσία για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [Κανονισμός (ΕΕ) 216/679 και Νόμος 125(Ι)/2018, ως εκάστοτε τροποποιούνται ή/και αντικαθίστανται], το πρόσωπο για το οποίο γίνεται η αναφορά θα πρέπει να λάβει ενημέρωση ότι τα στοιχεία του θα κοινοποιηθούν στις ΥΚΕ.

- Ο αρμόδιος Λειτουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών (ΛΚΥ) αμέσως μόλις παραλάβει την αναφορά συναντάται με το πιθανό θύμα και το ενημερώνει σε κατανοητή γλώσσα για τα δικαιώματά του, δυνάμει του Νόμου. Ακολούθως συμπληρώνει το έντυπο αναφοράς με επιπρόσθετες πληροφορίες που έχει συλλέξει για το πιθανό θύμα εμπορίας και γίνεται αναφορά της υπόθεσης στο Γραφείο Καταπολέμησης Εμπορίας Προσώπων του Τμήματος Καταπολέμησης Εγκλήματος – Αρχηγείου Αστυνομίας, ως η αρμόδια αρχή για την αναγνώριση θυμάτων.
- Σε περίπτωση εντοπισμού πιθανού θύματος από την Αστυνομία ενημερώνονται οι ΥΚΕ, ώστε να προβούν σε ενέργειες ενημέρωσης και κάλυψης των βασικών αναγκών.
- Το Γραφείο Καταπολέμησης Εμπορίας Προσώπων κατόπιν συνεννόησης με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας μπορεί να παραπέμψει το πιθανό θύμα στο καταφύγιο, ενημερώνοντας τηλεφωνικώς τον αρμόδιο λειτουργό και σε έκτακτες περιπτώσεις μετά από εξατομικευμένη αξιολόγηση κινδύνου. Ο σκοπός της παραπομπής σε καταφύγιο είναι η διασφάλιση της προστασίας, ασφάλειας, στήριξης και ευημερίας του θύματος.
- Η κάλυψη των αναγκαίων πόρων διαβίωσης, περιλαμβανομένης κατάλληλης και ασφαλούς διαμονής, ψυχολογικής υλικής και χρηματικής βοήθειας και άμεση ιατρική περίθαλψη, παρέχονται από τις ΥΚΕ, σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Υπηρεσίες για όσο χρονικό διάστημα αιτιολογείται.

4 Στάδια

Βασικές προϋποθέσεις σε όλα τα Στάδια:

- Διασφάλιση κλίματος εμπιστοσύνης, ασφάλειας, προστασίας και στήριξης.
- **Ενημέρωση και κατάλληλη προετοιμασία** του εν δυνάμει θύματος ή θύματος εμπορίας.
- **Συνεργασία και συντονισμός** με όλες τις Υπηρεσίες ή Οργανισμούς.
- **Σταθερή παρουσία ΛΚΥ** εντός Καταφυγίου, για σκοπούς άμεσης ανταπόκρισης στα ζητήματα που προκύπτουν και στήριξη των θυμάτων.
- **Συστηματική συνεργασία με μεταφραστές και διερμηνείς:**
  - Ενημέρωση των εν δυνάμει θυμάτων ή θυμάτων εμπορίας για τα δικαιώματα, τις δυνατότητές τους και τις διαδικασίες που ακολουθούνται.
  - Διευκόλυνση της επικοινωνίας του προσωπικού με τα θύματα εμπορίας.

1^ο Στάδιο:

Εισδοχή στο Καταφύγιο

- Πρώτο μέλημά η διασφάλιση δημιουργίας συνθηκών **εμπιστοσύνης, προστασίας, στήριξης και ασφάλειας**, μέσω της άμεσης παροχής κατάλληλων υπηρεσιών (Μήνας Περίσκεψης)
- Άμεση εμπλοκή των άλλων υπηρεσιών
- Άμεση αξιολόγηση της κατάστασης του θύματος:
  - Συλλογή πληροφοριών για οικογενειακό ιστορικό
  - Οικογενειακή και ατομική κατάσταση
  - Ψυχιατρική κατάσταση
  - Χρήση ψυχοτρόπων φαρμάκων
  - Χρήση ουσιών
- Εκτίμηση κινδύνου:
  - Άμεσες ιατρικές/ψυχολογικές ανάγκες
  - Κίνδυνος επαναθυματοποίησης
  - Κίνδυνος για αντίποινα
  - Τωρινές και προηγούμενες εμπειρίες
  - Ύπαρξη υποστηρικτικού πλαισίου
  - Άμεσες ανάγκες στήριξης

2^ο Στάδιο:

Περίοδος Περίσκεψης

- Ετοιμασία **Εξατομικευμένου Σχεδίου Φροντίδας και Προστασίας του θύματος.**
- Θα φροντίσουμε, ώστε η παραμονή των θυμάτων να είναι:
  - Ασφαλής (για θύματα και προσωπικό)
  - Ευχάριστη
  - Δημιουργική/ψυχαγωγική
  - Παραγωγική (εκπαιδευτική/επιμορφωτική)
- Δημιουργία και Σχεδιασμός **προγραμμάτων επιμόρφωσης, επαγγελματικής κατάρτισης, δημιουργικής απασχόλησης, συμβουλευτικής καθοδήγησης και στήριξης** εντός και εκτός Καταφυγίου.
- Στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας.

Ενίσχυση/διατήρηση της φυσικής κατάστασης	π.χ. εγγραφή σε γυμναστήριο, συμμετοχή σε προγράμματα άθλησης εντός ή/και εκτός Καταφυγίου
Ψυχαγωγία & δημιουργική απασχόληση	π.χ. χορός, εκμάθηση μουσικού οργάνου, χειροτεχνίες, ζωγραφική, μαγειρική / ζαχαροπλαστική, ραπτική, κηπουρική, θεατρικό εργαστήριο, μουσικό εργαστήριο, χορωδία, πολιτισμική ένταξη στην κυπριακή κουλτούρα, μέσω ξεναγήσεων, θέασης σχετικών ντοκιμαντέρ και διευθέτησης επιμορφωτικών συναντήσεων για προώθηση της πολιτισμικής ένταξης εντός Καταφυγίου
Εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων & δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης	π.χ. διευθέτηση επιμορφωτικών διαλέξεων και βιωματικών εργαστηρίων εντός και εκτός Καταφυγίου, αναφορικά με θέματα υγιεινής, ασφάλειας και υγείας, αυτοφροντίδας, διαχείρισης οικονομικών πόρων, διακίνησης και χρήσης μέσω μαζικής μεταφοράς, δικτύωσης με σημαντικές Υπηρεσίες στην Κοινότητα
Επαγγελματική κατάρτιση	π.χ. εκμάθηση ελληνικής / αγγλικής γλώσσας, εξοικείωση με χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, δημιουργία βιογραφικού σημειώματος, ένταξη σε ακαδημαϊκά προγράμματα ή Σχολές εκμάθησης εξειδικευμένων Τεχνών

3^ο Στάδιο:

Κοινωνική Επανάσταση – Αποκατάσταση

- Έγκαιρη ενημέρωση και προετοιμασία του θύματος.
- Συνεργασία με εμπλεκόμενες Υπηρεσίες.
- Επαναξιολόγηση κινδύνου από όλες τις Υπηρεσίες.
- Διασφάλιση της οικονομικής και επαγγελματικής σταθερότητας και στέγασης του θύματος (αποκατάσταση).

4^ο Στάδιο:

Παρακολούθηση (Follow – Up and Monitoring)

Συνεχής παρακολούθηση και στήριξη των θυμάτων στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας των θυμάτων για τη διαδικασία επαναπατριsmού, ως μόνιμη λύση κοινωνικής επανένταξης και αποκατάστασης (Άρθρο 60).

Όραμα

- Αλλαγή φιλοσοφίας / προσέγγισης, αρχών εργασίας.
- Υιοθέτηση της αρχής εργασίας της **ανθρωποκεντρικής προσέγγισης**, θέτοντας στο επίκεντρο όλων των εργασιών μας τα θύματα εμπορίας.
- Θεμελιώδης στόχος είναι η ευημερία του ατόμου σε όλους τους πιο κάτω **τομείς**:
  - Σωματική, συναισθηματική και ψυχική υγεία
  - Στέγαση και συνθήκες διαβίωσης
  - Φροντίδα και ικανότητα αυτοεξυπηρέτησης
  - Οικονομική κατάσταση και ικανότητα διαχείρισης των εισοδημάτων του
  - Εργασία, επαγγελματική εκπαίδευση, επιμόρφωση
  - Ενδοοικογενειακές, διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις
  - Κοινωνικές δεξιότητες, συμμετοχή / ένταξη / ενσωμάτωση στην κοινότητα, ψυχαγωγία και δημιουργική απασχόληση
  - Μείωση κινδύνου κακοποίησης ή / και παραμέλησης

Μέσα Επίτευξης

- Διεπιστημονική συνεργασία και συντονισμός με Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Διεθνείς Οργανισμούς, Τοπικές Αυτοδιοικήσεις, Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς και Ιδιωτικές Οργανώσεις.
- Συνεχής ενθάρρυνση, στήριξη, επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού (συμβολή των Υπηρεσιών).
- Εκσυγχρονισμός των Κανονισμών λειτουργίας του καταφυγίου και του Εγχειριδίου Διαδικασιών με εισαγωγή τυποποιημένων διαδικασιών (SOP).
- Διοργάνωση Ομάδων Εστίασης - Focus Groups (εμπλεκόμενες Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Τοπική Αυτοδιοίκηση και ΜΚΟ).
- Χορήγηση ερωτηματολογίων στο προσωπικό του Καταφυγίου και στα θύματα που διαμένουν στο Καταφύγιο ή στην κοινότητα για διερεύνηση και αξιολόγηση της λειτουργίας του καταφυγίου και ανατροφοδότηση για την καλύτερη ανταπόκριση μας στις ανάγκες τους.
- Δικτύωση και πραγματοποίηση επαφών με άλλες Υπηρεσίες και φορείς π.χ. ΑνΑΔ, Επιμορφωτικά Κέντρα με σκοπό την υποστήριξη και ενίσχυση του Έργου.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Άμεση ανταπόκριση και διερεύνηση των νέων αναφορών εν δυνάμει θυμάτων εμπορίας
- Η προσφορά εξατομικευμένων μέτρων συνδρομής, στήριξης και προστασίας της ιδιωτικής ζωής των θυμάτων εμπορίας και εκμετάλλευσης.
- Ενίσχυση της δυνατότητας συλλογής στατιστικών δεδομένων (ποιοτικών και ποσοτικών), με σκοπό την μέτρηση της απόδοσης και αποτελεσματικότητας της Μονάδας. Τα στοιχεία μπορούν να αξιοποιηθούν για σκοπούς καθορισμού πολιτικής και στοιχειοθέτησης των εκθέσεων που υποβάλλονται σε διάφορους διεθνείς οργανισμούς (TIP Report, GRETA κ. α). Σημειώνεται ότι το καταφύγιο λειτουργεί και έχει προσφέρει σημαντικό ρόλο και οι αξιολογήσεις και τα θετικά σχόλια που λαμβάνουμε από διεθνείς οργανισμούς.
- Η μόνιμη και καθημερινή παρουσία των Λειτουργών Κοινωνικών Υπηρεσιών στο Καταφύγιο, αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη στήριξη, ενθάρρυνση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να συνεχίσουν να παρέχουν ικανοποιητική φροντίδα, προστασία και υποστήριξη στα θύματα.
- Η ενίσχυση της συνεργασίας και συντονισμός των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών και θα βελτιώσει τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς.

**Ευχαριστούμε
για την προσοχή σας!**